УЧЕБНА ПРОГРАМА

Код: **36-908-24** Дисциплина: **Международно право и международни отношения**

Ниво: 8. Доктор ECTS кредити: **6,0**

Обучаващо звено: Катедра „Публичноправни науки“

Анотация на учебната дисциплина

Курсът по Международно право и международни отношения обхваща: комплексните правни проблеми по международно сътрудничество между субектите на международното право; принципи и норми за правно регулиране на международните отношения; същност, статус и функции на международните организации; мирни средства за решаване на международните спорове; особености на правната система на ЕС и др.

Компетентности като очаквани резултати от обучението

Знания: Курсът има за цел по-задълбочено изучаване на: теорията за международноправните норми, принципи, институции и институти; сътрудничество на международноправните субекти, гарантиране на международните мир и сигурност.

Умения: Курсът е насочен към овладяване на теоретичните знания и свободно боравене с отрасловите понятия.

Отношения и нагласи: Използваните методи на обучение подпомагат изграждането на качества необходими за професионалната реализация на докторантите, както и повишаване на техните нагласи към надграждането на компетентности за учене и изследователска работа.

Методи за обучение и връзки с други дисциплини

Методи на обучение: Учебните занятия се организират на основата на концептуално, проблемно и тезистно представяне. Решават се и практически казуси. Предвидени са консултации с преподавателя. В порядък на самостоятелна работа обучаваните се запознават с препоръчителната литература. Решават се тестове. Правят се научни разработки по зададени от преподавателя теми. Разработките са обвързани с анализ на ситуации и прилагане на норми и документи в научната област.

Предварителни изисквания: Основни познания по международно публично право.

Проверка на знанията и уменията

Крайно оценяване: Изпит

Методи и форми на оценяване: Писмено изложение по въпроси от конспекта и устно събеседване.

Критерии за оценяване: Критериите за оценяване се основават на степента, в която е овладяна материята, умението да бъде поднасяна логически, способността да се използва коректно нейния понятиен и терминологичен апарат и умението да се оценяват, аргументират и защитават тези.

“ОТЛИЧЕН” - Предполага комплексни и задълбочени знания, точни, аргументирани и добре формулирани отговори, демонстриращи висока езикова култура. Засягат въпроса изчерпателно, застъпвайки отделните аспекти и нужните обобщения. Докторантът показва способност да идентифицира и посочва логическите връзки в материята, да прави разграничения между отделни елементи, да излага синтезиран извод и да поставя акценти върху най-съществени концепции. Това е подкрепено с литературен фундамент. Прилага точно и вникващо боравене с терминологията.

“МНОГО ДОБЪР” - Докторантът има всеобхватни знания и съумява да представя пълноценно преобладаващата част от информацията, отговаряйки на повечето изисквания към отлична работа. Възможно е да има незначителни пропуски по същество или изразна неточност на фона на принципно качествено усвояване и боравене с информацията, с терминологията и аналитичен поглед.

“ДОБЪР” - Докторантът има пълноценни знания и вниква в материята, използва правилно терминологията. Изложението е разбираемо и обвързано с познаване на литературата. Представя базова информация с допустими неточности, но липсва задълбочен анализ, разгръщане на темата в пълнота.

“СРЕДЕН” - Докторантът представя знанията си с отговори по същество, но среща затруднения, липсва пълнота и точност, структурна и езикова яснота, достатъчно разбиране.

	"СЛАБ" - Докторантът няма знания в необходим обем, съобразно общите критерии. Не представя достатъчно информация или среща сериозни затруднения в изложението. Отговорите съдържат значителни пропуски и грешки, или отсъстват.
Компоненти и тяхната тежест в крайната оценка:	Резултатите от писмения и устен изпит имат еднаква тежест при формиране на крайната оценка, която е средноаритметична величина от двата компонента.

Учебни материали и ресурси за самоподготовка

Основна литература:

Борисов, О., Борисов, А., Международно публично право, С., 2020 г.

Видин, Б., Международно публично право, С., 2020.

Владимиров И., Международно публично право, С., 2009.

Борисов, О., Съвременни проблеми на теорията и практиката на международния договор, С., 2007.
Генов Г., Е. Савов, Теория и практика на международните преговори, С., 2016.
Савов, Е., Г. Генов, Международни дипломатически преговори, С., 2008.

Владимиров И., Дипломатическо и консулско право, С., 2012.

Борисов, О., Дипломатическо и консулско право, С., 2011.
Ганев, М., Специализираните организации от системата на Организацията на. Обединените нации. Институт по международно право, С., 2005.
Драгиев, А., Янков, А., Додов, А., Георгиев, Д., Ковачева, Д., Ганев, М., Съвременното международно правораздаване, т. I „Международен арбитраж и международни съдебни институции", съставителство и обща редакция М. Ганев, С., 2011.
Белова-Ганева, Г., Конфликтите - международноправни аспекти, С., 2007.
Илиева, И., Международноправни проблеми на борбата срещу международния тероризъм, С., 2005.
Илиева, И., Регионални конвенции за борба срещу тероризма, С., 2012.
Ковачева, Д., Индивидът в международното право, С., 2018.
Драганов Ж., Право на Европейския съюз, С., 2023.
Попова, Ж.., Право на Европейския съюз, С., 2020.
Борисов, О., Право на Европейския съюз, С., 2020.
Семов, А., Правна Система на ЕС, С., 2017.
Семов, А., Право на ЕС – гражданство и права на човека, С., 2012.
Семов, А., Система на източниците на правото на ЕС, С., 2009.
Савов, Е., Н. Марин. Право на Европейския съюз с отчитане на Договора от Лисабон. Благоевград, 2009.
Семов, А., Съдът на Европейския съюз, Съвременното международно правораздаване, т. II, съставителство и обща редакция Маргарит Ганев, С., 2011.

Допълнителна литература:

Борисов, О., Сборник по Международно публично право, С., 2006.
Борисов, О., Терминологичен справочник по международно право, С., 2004.
Стефанов Г., Видин Б., Захариева Ю., Пантев П., Международни отношения. Международно право. Дипломация. Кратка енциклопедия, С., 2001.
Андреев, Ел., Дипломатически протокол и церемониал. Административен и бизнес етикет. С., 2013.
Кожухаров, Й., Дипломация и протокол. Книгоиздателска къща „Труд", София, 2004.
Машев, Д., Консулско право. Изд. ЮРИСПРЕС, София, 2001.
Машев, Д., Дипломатическо право. Софи-Р, София, 1992.

Речник (ключови думи)

международноправните норми, принципи и институти; сътрудничество на международноправните субекти; международни договори; дипломатическо и консулско право; право на международните органи; мирни средства за решаване на международните спорове; гарантиране на международните мир и сигурност, право на ЕС.

Съдържание на учебната дисциплина по тематични единици:

№	Тема	Основни въпроси	Лекции	Сем. упр.	Пр. зан.	Извън аудит.	Осигуряване
1.	Понятие, особености и развитие на международното право.	1.1. Международно право, глобалната международна система и междудържавните отношения. 1.2. Понятие, същност и характерни особености на МП. 1.3. Възникване и развитие на МП и на науката за него.	3			5	
2.	Източници на международното право.	2.1. Понятие и видове източници на международното право. Принципи на международното право. Кодификация и прогресивно развитие на международното право. 2.2. Съотношение между вътрешно и международно право. МПП и международното частно право.	5	1		15	
3.	Субекти на международното право.	3.1. Понятие и видове субекти на МП. Основни права и задължения на държавата като субект на МПП. Международните организации като субект на МП. Специфични субекти на международното право. 3.2. Признаване според МП. Видове, форми и последици на признаването. 3.3. Възникване и изчезване на субектите на МП. Международно правоприемство – видове и правни основания. Основни международни договори в областта на правоприемството. 3.4. Отговорност според международното право. Видове отговорност и методи за регламентирането й. Основни правни актове и институции. Кодификация на международното право относно международната отговорност на държавите.	5	1		15	
4.	Международен договор.	4.1. Понятие, структура, наименование и видове международни договори. Ролята на международния договор в съвременното международно право. Виенска конвенция за правото на договорите от 1969 г. 4.2. Сключване на международен договор. Влизане в сила и прилагане на МД. 4.3. Присъединяване към многостранен МД. 4.4. Действие на МД. 4.5. Осигуряване изпълнението на МД. 4.6. Прекратяване и спиране действието на МД. 4.7. Правен режим на договорите, сключвани от международните организации. Виенска конвенция от 1986 г.	5	3		15	
5.		5.1. Държавни органи за външни отношения – възникване, развитие, класификация, характерни особености. Международно сътрудничество. 5.2. Дипломатическо представителство. Задачи и правно положение на дипломатическите представителства и техните служители. 5.3. Привилегии и имунитети на дипломатическите представителства, на постоянните представителства при международните организации и на техните служители.	5	2		15	

	Дипломатическо и консулско право.	5.4. Привилегии и имунитети на специалните мисии и техния статут. 5.5. Правен режим на постоянните представителства при международните организации. 5.6. Правен режим на консулските представители. Консулски привилегии и имунитети.					
6.	Право на международните органи.	6.1. Международни конгреси и конференции – понятие, правна същност, ред на свикване и процедура, правна сила на актовете им. 6.2. Обща характеристика и правна природа на международните организации. Класификация на международните организации. 6.3. Организация на Обединените нации (ООН). История, цели и основни принципи. Правна уредба на членството в ООН съгласно Устава на ООН. 6.4. Главни органи на ООН. Състав, функции и компетенции. 6.5. Система на мерките и санкциите според устава на ООН по поддържането и възстановяването на международния мир и сигурност. 6.6. Специализирани организации в системата на ООН – правна природа и структура, видове, функции и взаимоотношения с ООН и с правителствените международни организации. 6.7. Регионални договори и регионални организации. 6.8. Международни неправителствени организации. Статут на МНПО в ООН.	5	1		10	
7.	Международноправни средства за мирно решаване на международните спорове.	7.1 Международноправни средства за мирно решаване на международни спорове. Мирно уреждане на международни спорове – несъдебни средства. 7.2. Процедури за мирно решаване на международни спорове в рамките на международните организации. 7.3. Международен арбитраж – същност, правна сила на решенията. 7.4. Съдебни средства за решаване на международни спорове. Международен съд на ООН – състав, устройство, компетентност, съдопроизводствени начала. Правни актове. Съвещателни мнения. Други международни съдебни институции.	5	3		15	
8.	Правна система на Европейския съюз.	8.1. Европейските интеграционни процеси. Създаване на ЕС. 8.2. Цели и основни принципи на функционирането на ЕС. 8.3. Характерни особености на правната система на ЕС. 8.4. Източници на правото на ЕС 8.5. Компетентност на ЕС - същност и видове. Принцип на предоставената компетентност. Упражняване на компетентност - принципи.. 8.6. Институционална система на ЕС - обща характеристика. Институции - състав и функции. Процес на вземане на решения.	12	4		30	
	Общо часове:		45	15		120	

Разработил програмата: доц. д-р Елисавета Калинова

Учебната програма е приета от Съвета на катедра „Публичноправни науки“ с протокол № 6/ 30.05.2024 г.

Учебната програма е утвърдена от Факултетния съвет на Юридически факултет с протокол № 10/ 3.06.2024 г. и заповед № 94/ 6.06.2024 г. на декана на факултета.